

הראשון למאן, צעק אחד הקומוניסטים: „יהי לנו!“ השני צעק: „יהי הקומוניזם!“ והשלישי התלחב וקרא בקול גדול: „תחי היבסקציה!“ (האינקבויציה הרוסית).

עמד אחד הפועלים לצדם וצעק אהריהם בקול רם: „כן יהיו הקומוניזם והיבסקציה כשם שלנון חי!“ וענו ואמרו כלם: ארמן!!!

* * *

שלשה דברים רואה אדם בהיו באו רק פעם אחת ולא יוסיף לראותם: זהוילאלא דרשב"ל במירוץ, קרבןפסח על תרגוים והצנות הבימה בתואט"רן „ציון“. מירוץ — מפני הטלטול ביום, ובלילה וי"א מפני „עבודה זרה“ השומדנים — מפני מעשה שכם וריח הקרבנות, וזה „בימה“ — מפני היותו והספאליציה של הכרטיסים. . .

ואלף דבר אחד ישנו בירושלם עיה"ק שאני אוהב לראות בכל שנה: חגיגת „שמעון הצדיק“ חגיגה זו רצויה והיביבה עלי יותר משאר כל ההגים מפני שזוהי חגיגה עממית במלא מוכדומלה, חגיגת רשות ולא חגיגת מצוה, פשוט כדי ליהנות מיפי הטבע ולהסיח הדעת. מגושי החיים בכל יום ויום. כשבא ל"ג בעומר, דרי כח טמיר ונעלם דוחפני ואומר: קימה נאר עומות, שא את שת' רג' לך ישתי עינד לשם ולך אל העם! ותיכף וכיר תופש אני את מקל'י ביד והולך „לשם“, לא „לאסוף חומר“, חלילה — שהרי החומר בא אלי לבני

תי עמי תלמידו שיהיו! — ולא על מנת להתרשם, שהרי לא אימפריסור ניסט אני, אלא לקיים את הפסוק: בתוך עמי אנכי יושב! ואינו יושב חלילה אפילו רגע קט אלא שסובב אני והזור חלילה, כנרדנות אלו של הילדים המאוששים בל"ג בעומר — מכנופוא לכנופוא, מעדה לעדה ומאיר לן לאילן. על פני כל השדה והכר כר הרחבה נפיצות חבורות חבורות של אנשים ונשים, בחורים ובחורות יחד רל, וכעונות, בלי שום מהצה קלה שבקלות שביניהם, אפילו לא כמחיצה שעושים אצל מנדל רנד בל"ג בעומר. . . ולא אכחד כי לא עייתי כאיוב בשעתו, לא כרתי ברית לעיני והתכוננתי כמה שהיה אפשר ואולי יותר כמה שאפשר ונזכרתי בדברי בני יהודה הוא זל כתב עוד לפני עשרים שנה את הדברים האלה: באלפי הפנים שראיתי שם לא כצאתי אפילו אחת יפה, נעימה, מתוסה, צורה שת עיר לפחות לרגע אחד את היצירה העתתמנמם. . .

היו מי יגלה עפר מעיני ויראה עכשו את בנות ישראל ב.סאדיה שמעון ואפילו הכישרות מדלתי הלה ונשים זקנות בלבוש המודרני והקצר והרגל הלבוש אדום שחור על פניהן: פודד למן ללחיים והשחורות, אודם הכלילי לטפתים העבות ושחור לעיניהם הפיכסיות והתבענויות, וביחוד בגדיצבעונין וגרכייהמי המבריקים — מויבטחני שיצר הרע שלו היה מת

ערד מיד מתנומתו. יכלתי לתאר לכם בצבעים יותר בולטים את בנות ישראל בלבושן, אלא שמתוירא אני שמה יארע לי מה שאירע למח' ואני כובש את יצרי.

ולא לחנם רבו כ"כ בנידודנו בישנה זו בחגיגתנו, תרבושם אדומים וכפיות לבנות, כדי לראות בבטותיש האל. ולצת' אמונה לבניתינו ואפילו לצעירינו לכל יתרהק קצת מ"שמעון הצדיק" לבאביאלזרהה. . . ולא רק בנידודנו אלא וביחוד בנותדודנו שהן יושבות על הגבעות מסביב, רעור לות בפניהן ומכוסות צעיפים שחורים ושמשיות שהורות ומנוגות, וישובות הן תחתן שעות שלמית כדי לראות במחזה — איתרג' בלענו — כמו הפשתי בנרית, כדיוונם בשעתו, אה כל הגדולים שלנו, את העסקנים הלאומיים ואת הלויתנים, בחגיגה זו ולא מצאתים, כי בקהל העם לא יחד כבודם והלא החגיגה היא סו"ס של „פריינקוין“... הפשתי את „עשרת באלפים הליונים“ שלנו, שאנו רואים בכל הנטיפים והחגיגות שלנו וביחוד את הצעירים והחלוצים והחלוצקות וראיתי רק אחד מעיר ושנם ממשפחה כלם הלכו להדלקת המכבים, ורואה אני — הלאו שאשקר! — כי אחרי עבוד עשר שנים של הדלקת במגרש „המכבי“ ואי היה חלילה יש גם איזה „קדיש“ — הרי יהפך המגרש הזה ל„שמעון הצדיק“ חדש ומודרני,

הדבר הלאומי היהודי, שראיתי שם היו — הקופסאות של קרזהקיר מת. ספרדים זקנים קשקשו בקופסאות של צדקה שלהם ולרינו קשקשו בקופסאות „שלנו“... זוג אחד תקף יחזרי ותקפו לו סרט של קה"ק לרש בגדו, נשתמט מידם ואמר: „כבר קניתי!“ — נו, הראה לנו את הסרט! ענו היר לדים, ולא זז ממנו עד שלא זרק את הפרוטה הארזמת שלו לתוך הקופסא. נגש אלי פעט כבו שש הסרט הכהול בידו האחת והקופסא בידו השניה ודומה היה באותה שעה ליהודי חרד שהיא אותו את הלולב והאתרוג בשתי ידיו והציע לפני את „סחורתו“ — „כבר קניתי!“ אמרתי לו בהראותו עסקי — לנה הילד בתמימות והוא היה כ"כ נהמד עד שלא יכולתי לסרב וזרקתי לו גרוש אחד. אשרי הדור שהגדולים נשמעים לקטנים! והא ראיח: שאפילו ד' כנגל מרדכי פרני קל, מעמדיתתוך של האגודיסטים יצא לתרבותדעה והרבים לבגדו סרט כחוללבו של קה"קקיימת, כנראה בתור קמיעא ושמירה מפני המזיקין הקטנים שאינם נותנים לנו מנוח... נגשתי למערה וראיתי שוטרים מבני עשרת השבטים ומבני דודנו שהם „מחוסרי עבודה“ כמעט וכאילו מתחננים לפני אחב"י שידחקו לתוך המערה: „פליז!“ כדי שתהא לחם חתיכת עבודה אלא שהיהודים אינם מכירים, כמו להכלים, ומסדרים לחם

מנינים בחוץ. הם מוסרים את תפלו' תיהם לר' שמעון הצדיק מרהוק עמי תילפון בלי חוטים... יהודי הסיד עזי מד על יד הסלע, מתנועע כלולב בחז' שעטארסה עפ"י האר"י ז"ל, ועושה העויות משונות בידיו ובעיניו; לצדו עומד ספרדי מזרחי ומניע בשפתו מתוך הסדור... „מסכסך“ הנעלים, שזכה בסוסזשל-עץ, לבוש בגד' יום-טוב ומכסל את תפלתו בנגון ובקול רב. ניכר שהוא בן-בית כאן אצל ה„סאדיק שמעון“ ולבו סמור ובטוח כי תפלתו תתקבל ברצון ואחב"י „מסככו“ את נעליהם במלונים ובחז' צות רק אצלו.

ראיתי את שני הקצינים — אה הלולב הארוך והחביב ואת ר' אברהם ל' דבי קושטא שהם יושבים ומפחד קים מרב שעמום ובטלה ורק עיניהם מיטיפין לצדדין לשם פיקוח... רק קצינים יהודים הם בבלייראה ובכל ימצא במקום הזה כנראה, ששלחו אותם לתפש את 15 התדנלות שנעל-מו מלולי המכשלה בשבוע האחרון... ורק הקצי, שהראה פעם את כחו ונתת זרועו לאחב"י בל"ג בעומר עלה לגדולה, נעשה לקפטן ולמפקח המשי-טרה באצדק במקומות החשובים בארצנו!

המיצר לישראל נעשה ראש!

* * *

נגשתי לחכמה אחת שישבו מסור בין על הארץ, לבושים כערבים, מתורב בשים לראשיתם ומנולחים כמותב

ומבנסים רחבים ונפוחים לרגליהם, שותים את הלארא, כושי פודט על פי הנבל והם מתפעלים ושרים בסלסול ובהשתפכותחנפש: „יא ליל!“ יא ליל וי-5!

— שאלתי את אחד השוטרים העבריים שעמד על ידם: מנין הגויים האלה? — אלה יהודים! — ענה לי כמתרעם — מנחלתציון... והרי לפני זוג נפלא צמר-חמר, שניאשים הקלילים שלובירזוע כי-דידים, אפתיים בלב ונפש ושניהם ב„גלופ'ו“: אחד ערבי ואחד יהודי. את האחרון הזכרתי רק עפ"י הסרט של קה"ק הרבוק לרש בגדו.

העיר לי תלמיד' מן הצד: לפעמים גם זו אינה ראיח — בנידודנו קונים את סרטינו, מעין פספורט או „ויזה“ לבנות ישראל... בדרך הליכת' נפגשתי בכמה כתלמיד' הצעירים והוקנים ונכנסתי עמם בשיחה על עניידייוטא, אחד מהם מוקני הישוב בבתיאונגן ספר ספר מזכרונותיהדותו בשעה שהמגרש היה שייך לנו שכן שהיה מטיל מס על כל נפש יהודי שבא להשתטח על קבר הצדיק — אנוחה קטנה שנקראה אז בשם „אבטערל“ והחוקר הידוע ר' פנחס צבי גרייבסקי למדני פרק שלם בהיסטוריה של המערה וקנית המגרש ע"י ועד-כל-הכוללים, ועכשו --היא אומר — שייך המגרש גם לאשנזים וגם לספרדים ושלוס על

„מנסתישראל...“ יהודי תלמידחכם מחברו ואיש תכו נה עמד עמי ורצה דוקא להדקור את המקור ההיסטורי של חגיגה זו ושל קבר זה ואינו יודע שאין בודקין להיסטוריה ולתולדות של הקברות הקדושים בארצנו, כשם שאין בודקין ואין שואלין לקברו של רשב"י וריבע"ג שלנו או של נבימוסה ונבי רזבין שלהו... אדרבה! מצוה להרבות קברות צדיקים בארצנו בכל מקום, שהרי בני עשו ובניאדום לא השד אירו כאן אף שעל אדמה בלא קבר ובלא זכה קדושים שלהם — וכל המידה במקומות הקדושים אצל בני עש'ת השבטים בארצנו הרי זה משובה!..

* * *

אנב נתקרב אלי מרה דוד עברי וספר לי שבקר בשבוע זה עם תיריים במערתהמכפלה, ובנידודנו דרשו וזמשה שיללינג בלך חמשה רגעים: רגע בשיללינג!... אשה אחת נסתה להתפלל ושפתיה נעות וזכית השמש הערבי לתוך פיה ונזר עליה במפגיע: „מוש לאזים! האראם!“ (אסור להתפלל!), מותר רק לבקר אך לא להניע בשפתים... הנה כי כן, עמד ישראל חכם ונבון ונתן את כספו לעם סכל...

* * *

ובכל זאת יש לנו עכשו גם לוק וגם קוק וגם יוזוק בענין החשמל בירי

שלו ונתקיים בנו הכתוב: אור ל' ג' ר' יום נתתיך, והוכיחו נמסר לך אבי רהם-מטיס ולעשרת השבטים ולא לר' פנחס בן יאיר, והוקה על האנגלים שיעשו עסק טוב גם באש וגם במים... ויש לנו ב"ה גם ממשלה חצי יהודית: המזכיר החדש להצא'ן ומנהל העליה כלו יהודי ולוידג'ורג' זה ה„וולש“ הקטן „מצפצה“ — כך יכותב אסקוויט ביומנו בלונדון ועדותו נאד כמה מאד — על עברנו ועל עתידנו ובאן „מצפצפ'ם“ על ההוה שלנו. וכך כן האחרון זכינו לתיירים-מעופפים שנכנסו לארץ אהרי נסיעתו של חיימד כוז למים אחרים לסוריה וגם שרפון וכל מדוי מצרים. בקצור ששון ושמד זה „בביתנרהלאומי“ שנשכת שמו על החל... וחסר רק סמואל שיבוא להדגיד לנו בחורבה את ההפטרטה שלאחר חג השבועות: נחמו נחמו עמי!..

* * *

ולסוף — מדלעה קטנה להלמדתי ולתלמידותי שאם ישכחו להניח את חתימתם הקדושה על מכתביהם מטיבטע ולהסיח הדעת, מגושי החיים בכל יום ויום... כשבא ל"ג בעומר, דרי כח טמיר ונעלם דוחפני ואומר: קימה נאר עומות, שא את שת' רג' לך ישתי עינד לשם ולך אל העם! ותיכף וכיר תופש אני את מקל'י ביד והולך „לשם“, לא „לאסוף חומר“, חלילה — שהרי החומר בא אלי לבני

עז-מות